

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

M. Ant. Mvreti Variarvm Lectionvm Libri XV

Muret, Marc-Antoine

Antverpiæ, M. D. LXXXVI.

Cap. 19. Quid sibi velit apud Ciceronem in epistolis ad Atticum pastoricia
fistulæ, explicatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70864](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70864)

Ἰθματα μὲν χέρσῳ, κεφαλὰ δὲ οἱ ἄλατ' ὀλίμπα.
 sed tamen verisimilius est totum illum Latini poeta
 locum expressum esse ex iis quæ apud Homerum De
 Contentione dicuntur:

Ἦτ' ὀλίγη μὲν πορῶτα κορύσσει, αὐτὰρ ἔπειτα
 οὐδενὸν ἐσπέσει κάρη, καὶ ὅππῃ χθονὶ βεβαίη.

Quid sibi velit apud Ciceronem in Epistolis ad Atticum
 pastoricia fistula, explicatum. CAP. XIX.

CICERONIS è libro primo Epistolarum ad Atticum verba sunt hæc: Itaque & ludis, & gladiatoribus mirandas ὀπσημασίας sine vlla pastoricia fistula auferebamus. quo loco ὀπσημασίας vocat plautus, acclamationes, & similia, quibus populus bonum suum animum erga quempiam significare solitus erat, & lætitiâ, quam ex illius aspectu caperet, ostendere. hoc enim Græci vocant ἐπσημαίνεσθαι. vt apud Isocratē in Panathenaïco: καὶ τῆς ἀλλοτῶν ἰδέων τῆς ἐν τῇ ῥητορείᾳ διαλαμπροῦν, καὶ τῆς ἀκρότης ἐπσημαίνεσθαι καὶ δορυβέην ἀναρροζέσθαι. sed quod addit, sine vlla pastoricia fistula, id ita declarat Paulus Manutius: Pastores qui fistula scienter vtuntur, ita interdum delectant, vt qui audiunt, influentem sensibus voluptatem gestu significant. at nos, inquit, populo ita cari sumus, vt ludorum gladiatorumq. consensu mirandas ὀπσημασίας, id est, significaciones daret, non vlla pastoricia fistula permotus, sed amore studioq. impulsus. quæ declaratio cur mihi nullo modo placeat, non dicam. quod mihi verum videtur, id proponere satis habebō. veritatis enim prolata lux omnis facilè tenebras dissipabit. Intelligendum igitur est, non nunquam contigisse, vt cum quispiam alicui parti multitudinis carus & acceptus erat, ceteris autem odiosus & inuisus, partim plausu exciperetur,

peretur, partim sibilo. plaudentibus enim iis quos
 aspectus ipsius hilarabat, ceteri sibilabant. Ergo Cice-
 ro ut ostendat, ἰστορημασίαις illas suas eiusmodi non fuisse,
 sed puras omnino, & εὐκλειεῖς, ait eas fuisse sine
 ulla pastoricia fistula: id est, sine sibilo, cuius similem
 sonum notum est è pastoriciis fistulis reddi. itaque
 Græci in utroque dicunt σείζειν: iidemque interdum
 σείρα, id est pastoriciam fistulam pro sibilo dicunt.
 Hac cum iam scripsissem: venit ad me Petrus Mori-
 tius Parisiensis, adolescens utriusque linguæ peritissi-
 mus, idemq. omnium artium, quæ quidē ingenuum
 hominem decent, scientia mirificè instructus, quicum
 ego, quàm diu hîc fuit, mea omnia ioca seria, ut dici-
 tur, libentissimè communicabam: cum propè assidua
 quadriennij cōsuetudine raram quandam in eo & ex-
 quisitam eruditionem pari coniunctam bonitate co-
 gnossem. is igitur non modò declarationi meæ calcu-
 lum suū adiecit, verùm etiam, quòd tum in legendis
 Platonis libris De Legibus studiosissimè versabatur,
 locum mihi indicavit, qui eam summopere confirma-
 ret. quem appingere libuit: ut & sententiam stabili-
 tem meam, & iucundissimam magni amici memo-
 riam grata recordatione renouarem. ergo ita scriptum
 est in extremo teitio De Legibus: Τὸ δὲ κέρδιόν τε
 γινώσκειτε, καὶ ἀμὰ γόντα δικᾶσαι, ζῆμιον τε αὐτῶν μὴ πρὸς
 νόμον, ἢ σείραξ ἴσῳ, ἢ δὲ πινεῖς ἀμύσοι βοαὶ πλήθους, καθάρτες τα-
 νύ, ἢ δὲ αὐτῶν κέρτιοι ἐπαίνους ἀποδιδόντες· ἀλλὰ τοῖς μὲν γρονόσοι
 καὶ παιδῶν, δεδομένον ἀκέραιον αὐτοῖς ἢ σείρας διὰ τέλος,
 καὶ τῶν ἢ παιδαγωγῶν, καὶ τῶν πλείω ὄχλω ῥαβδῶν κοσμήσεως ἢ
 νεπέτης ἐγγυετο. vbi Plato idem planè σείρα dixit,
 quod Cicero pastoriciā fistulam. Sed quam supra ad
 verbum è Pauli Manutij commentariis declarationem
 descripsi, eam admoneo in iis tantum exemplaribus
 legi,

Pauli Manutij
 Variæ Lectiones
 III
 25

legi, quæ edita sunt antequàm hi libri à me in publicum emitterentur. Nam ab iis quæ biennio post edit, deleta sunt ea omnia: & in eorum locum substituta quædam, quæ cum hac mea interpretatione consentiunt. cuius rei eò admonere lectores volui, ne quis fortè quæ à me, v. suo iure potest, accepit Manutius, ea me ipsi surripuisse suspicaretur. Profiteor enim, me, non more multorum, quicquid ab aliis accepi, id semper ad auctores ipsos referre: cum contra quidam, qui mea impudenter compilauit, compilatum se à me impudentiùs conqueratur.

Alius locus ex iisdem Epistolis declaratus.

CAPVT XX.

N hæc quidem satis intelliguntur, quæ posita sunt in Epist. prima lib. secundi: *Prognostica mea cum oratiunculis propediem expecta.* ait enim Manutius, putare se, libellum significari, qui prognostica Ciceronis de rep. cõplecteretur. sed ego malo tenere quod scio, quàm putare quod nescio. Scio autem Cicero-nem interpretatû versibus Arati prognostica: vt constat è libris De Diuinatione. quare nõ habeo dubium, quin ea intelligat. meminit horum etiam libro earundem Epistolarum xv. his verbis: *Equidem etiam pluuia metuo, si prognostica nostra vera sunt. vana enim interpretati.*

Respicit autem ad illos versus:

Vos quoque signa videtis aquarum dulcis alumna,

Cum clamore paratis inanes fundere voces,

Absurdòq, sono fontes & stagna cietis.

qui conuersi sunt ex illis Arateis, sed liberius, id est,

Ciceronis more, *Ἡ μᾶλλον δεῖλαι θύεαι, ὅσροισιν ὄνειαρ,*

Αὐτόθεν ἐξ ὕδατος πατέρες βοῶσι γυένων.

Hic quoq. meam sententiam secutus est Manutius, in libris quos biennio post horum editionem diuulgauit.

M. AN-